Kajaanin kaupunki
Varhaiskasvatus

PÄIVITETTY 6/2022

VANAMON PÄIVÄKODIN

VUOSISUUNNITELMA

toimikausi 2022–2023

Lapsuuden itseisarvo
Ihmisenä kasvaminen
Lapsen oikeudet
Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja moninaisuus
Perheiden monimuotoisuus
Terveellinen ja kestävä elämäntapa

Varhaiskasvatuksen tehtävä

Varhaiskasvatuksen tehtävä on edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatus edistää lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta ja ehkäisee syrjäytymistä. Varhaiskasvatuksessa opitut tiedot ja taidot vahvistavat lasten osallisuutta sekä aktiivista toimijuutta yhteiskunnassa. Lisäksi varhaiskasvatus tukee huoltajia kasvatustyössä sekä mahdollistaa heidän osallistumisensa työelämään tai opiskeluun.

Sisällys

KAJAANI SUUNTAA TULEVAISUUTEEN KOLMELLA TEEMALLA 4
Elinvoima ja osaaminen - Menestyvä kaupunki 4
Lapset ja nuoret - Lasten ja nuorten kaupunki 4
Kestävä kehitys - Resurssiviisas luontokaupunki 5
LAADUNARVOINTIKYSELYSTÄ NOUSSEET VAHVUUDET JA KEHITTÄMISKOHTEET 6
LAADUNARVIOINTIKYSELYSTÄ NOUSSEET YHTEISET KEHITTÄMISKOHTEET 8
Suunnitelma huoltajien osallisuuden lisäämiseksi 8
Suunnitelma kiusaamisen ehkäisemisestä ja tiedottamisesta 9
Leikki 10
PEDAGOGISEN TOIMINNAN VIITEKEHYS 11
Varhaiskasvatuksen arvoperusta 12
TIIMISOPIMUS 15
Yhteistyösuunnitelma veon kanssa 17
Leikki 18
Pedagoginen dokumentointi 20
Tunne- ja vuorovaikutustaidot, sekä sensitiivisyys 22
Arviointi 24
Monilukutaito ja digitaalinen osaaminen 26
LAAJA-ALAINEN OSAAMINEN 33
AJATTELU JA OPPIMINEN 33
KULTTUURINEN OSAAMINEN, VUOROVAIKUTUS JA ILMAISU 34
ITSESTÄ HUOLEHTIMINEN JA ARJEN TAIDOT 34
OSALLISTUMINEN JA VAIKUTTAMINEN 35

KAJAANI SUUNTAA TULEVAISUUTEEN KOLMELLA TEEMALLA

Elinvoima ja osaaminen - Menestyvä kaupunki

”Olemme kiinnostava kaupunki kotimaisille ja ulkomaisille osaajille. Opiskelijat hakeutuvat Kajaaniin.”

Mitä tarkoittaa varhaiskasvatuksessa:

- Tarjoamme työ- ja harjoittelupaikkoja varhaiskasvatuksessa
- Varhaiskasvatuspalvelumme ovat joustavia ja vastaavat kysyntään
- Varhaiskasvatus on laadukasta – varhaiskasvatuskunta 2021
- Teemme yhteistyötä eri oppilaitosten kanssa
- Kehitämme ohjausosaamistamme opiskelijoiden suhteen
- Olemme näkyvästi esillä sosiaalisessa mediassa – näkyvyyden ja vetovoiman lisääminen

Näin toimimme:

Luomme laatua kiinnittämällä huomiota hyvään perehdytykseen ja positiiviseen työilmapiiriin. Uudet työntekijät osallistuvat kaupungin perehdytystilaisuuteen.

Vastataan perheiden muuttuviin hoidon tarpeisiin.

Henkilöstön koulutustarpeisiin vastataan mahdollistamalla osallistuminen tasapuolisuus huomioiden harjoittelijoita, lastenohjaaja/lähihoitaja opiskelijoita.

Sitoudutaan ohjaamaan opiskelijoita, tet-harjoittelijoita, kao:n lastenohjaaja opiskelijoita

Lapset ja nuoret - Lasten ja nuorten kaupunki

”Edistämme lasten ja nuorten turvallisuutta sekä yhteisöllisyyttä. Nuorilla on mielekästä tekemistä. Lasten ja nuorten on hyvä kasvaa Kajaanissa.”

Mitä tarkoittaa varhaiskasvatuksessa?:

- Lasten osallisuus ja sen kehittäminen pitkäaikainen painopistealue
- Positiivinen pedagogiikka ja hyvän huomaaminen
- Lapsella oikeus tarvitsemaansa tukeen
- Henkilökunnalla sensitiivinen työote
- Varhaiskasvatuksessa lapsella turvallinen kasvuympäristö, jossa nollatoleranssi kiusaamiselle

Näin toimimme:

Keskustelemme työyhteisössä ja kirjaamme joka tiimissä osallisuutta vahvistavia työmenetelmiä lasten ikä huomioiden.

Keskustelemme työyhteisössä sensitiivisestä työotteesta ja positiivisesta pedagogiikasta toimikauden aikana syksyllä ja keväällä.

Vahvemman tuen tarpeen ilmettyä, teemme viivytyksettä tuen kartoituslomakkeen ja otamme veo:n yhteyttä jatkosuunnitelman tekemistä varten.

Kestävä kehitys - Resurssiviisas luontokaupunki

”Käytämme resurssejamme harkitusti, hyvinvointia ja kestävää kehitystä edistävästi.”
Mitä tarkoittaa varhaiskasvatuksessa?:

- Kierrätämme tavaroita ja huonekaluja eri yksiköiden/ryhmien välillä
- Pyrimme hankkimaan kestäviä ja korjattavia tavaroita
- Hyödynnämme kierrätys- ja luonnonmateriaalia
- Minimoimme ruokahävikkiä – harjoittelu lasten kanssa
- Kierrätämme yhdessä lasten kanssa
- Käytämme kirjastoa monipuolisesti
- Luonto on yksi oppimisympäristömme
- Hyödynnämme kaupungin eri tiloja toiminnassamme

Näin toimimme:

Lajittelemme ruokailujen yhteydessä lasten kanssa biojätteen.

Viemme lähialueen kierrätyspisteisiin mm. lasin ja patterit.

siivoamme yhdessä omaa piha-aluetta mm. syksyn lehdet ja oksat.

Kävelyretkillä olemme toisinaan ”roskajahdissa ”keräten roskia lähiympäristöstä/jalkakäytävältä.

Lähiluonto on yhteinen oppimisympäristömme, esim. luontomuskari

Kirjastoauton säännöllinen käyttö sekä sovitut kirjastovierailut.

Hyödynnämme kierrätys- ja luontomateriaalia kuvataiteissa ja askarteluissa.

Tarjoamme omassa talossa tarpeettomia kalusteita toisiin varhaiskasvatusyksiköihin.

LAADUNARVOINTIKYSELYSTÄ NOUSSEET VAHVUUDET JA KEHITTÄMISKOHTEET

Yksikkömme vahvuudet
Yhteisöllinen, joustava toimintatapa ryhmien välillä luo lapsille turvallisen arjen. Koko talon henkilöstö resurssien kohdentaminen tukee henkilöstön työssäjaksamista. Perheet tulevat tutuksi koko henkilöstölle ja huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö on luontevaa.
Näin toimimme + tarkennus tiimiin: Henkilöstö noudattaa hyvän työkäyttäytymisen etikettiä. Tiimeille keväällä työilmapiirikysely. Esimies vastaa resurssien kohdentamisesta ryhmissä.
Arviointi Onko henkilöstöresusrsseja käytetty tehokkaasti henkilöstövajeessa (sijaisten palkkaus)? Onko resurssien kohdentaminen toiminut? Onko työilmapiirikysely toteutunut?

Yksikkömme kehittämiskohteet
Digiosaamisen vahvistaminen ja mentoritoiminta työtavaksi Drive-kansioiden luonti Intran käyttö Teams käyttö myös viestintäkanavana Ipad-sovellus, esim. Puppet edu /sadutus Tulkkipalvelun käyttö
Näin toimimme + tarkennus tiimiin: Talonpalavereissa aikaa mentorointiin 15min.
Arviointi Onko talonpalavereissa mentorointi toteutunut? Käytetäänkö Teams-sovellusta aktiivisesti? Onko ryhmillä Drive-kansiot käytössä?

LAADUNARVIOINTIKYSELYSTÄ NOUSSEET YHTEISET KEHITTÄMISKOHTEET

Suunnitelma huoltajien osallisuuden lisäämiseksi - **Miten kerätään mielipiteitä/ajatuksia/toiveita, kyselyt, vanhempainillat, ja niin edelleen?** - **Onko huoltajilla taitoja/osaamista, joita voidaan vakassa hyödyntää?**
Näin toimimme + tarkennus tiimiin Vanhempainiltaa ennen vanhemmille Padlet-kysely: Mitä pidät tärkeänä lapsesi päiväkotipäivässä? huoltajien vastaukset kaikille huoltajille tiedoksi. Arviointi ja kehittämisideat mietitään yhteisesti tiimeittäin. Google forms- kyselyt: palautetta toiminnasta Palautelaatikko ryhmien eteisessä: vinkkejä toimintaan/ arjen sujuvuuteen.
Arviointi Pidettiinkö vanhempainillat? Toteutuivatko Padlet-kyselyt ja Google forms-kyselyt? Onko palautelaatikko ollut käytössä?

LAADUN ARVIOINNISTA NOUSSEET YHTEISET KEHITTÄMISKOHTEET

Suunnitelma kiusaamisen ehkäisemisestä ja tiedottamisesta: - **Miten kiusaamista ehkäistään?** - **Miten toimintatavoista tiedotetaan huoltajia?** - **Miten ryhmässä esiintyvästä kiusaamistilanteesta informoidaan huoltajia?**
Näin toimimme + tarkennus tiimiin Kiusaamisen ehkäisyn toimintatapa on yhteisesti sovittu ja tiimisopimukseen kirjattu. Kirjataan ennaltaehkäisy toimet ja niistä tiedottaminen huoltajille. Kirjattu toimintatapa, miten huoltajia informoidaan kiusaamistapauksissa (kuka, missä, milloin)
Arviointi Onko kiusaamisen ehkäisyn toimintatapa kirjattu tiimisopimuksiin? Onko ennaltaehkäisy toimet kirjattu ja tiedotettu huoltajille?

LAADUN ARVIOINNISTA NOUSSEET YHTEISET KEHITTÄMISKOHTEET

Leikki

- Miten huomioimme leikin mahdollisuudet, osallisuuden ja inkluusion huomioiminen leikissä, aikuisten rooli

Näin toimimme + tarkennus tiimiin

Leikissä yleinen tuki toteutuu kuvakommunikaation keinoin.

Mitä kuvia ja miten kuvakommunikaatiota käytetään leikissä, että kaikki lapset pääsevät osalliseksi leikistä.

Aikuisen rooli leikissä on havainnoida, rikastuttaa ja välillä olla myös aktiivinen leikkijä.

Suunniteltu vuorovaikutus leikki tammikuussa esim. kauppaleikki. Leikki videoidaan ja arvioidaan tiimissä leikin havainnointilomaketta käyttäen.

Arviointi

Onko kuvakommunikaatiota käytetty leikin tukemisessa?

Onko suunniteltu leikkihetki toteutunut ja dokumentoitu?

PEDAGOGISEN TOIMINNAN VIITEKEHYS

Kuva: Opetushallitus

Varhaiskasvatuksen arvoperusta

Lapsuuden itseisarvo Esimerkkejä miten arvo näkyy toiminnassa: - Osallisuus huomioidaan jokaisen kohdalla kaikessa - Kohtaamme jokaisen lapsen yksilöllisesti - Henkilökunta kiinnittää huomiota siihen, että puhuu lapsista tasa-arvoisesti - Lasten oman kulttuurin arvostaminen ja kannustamme lapsia luomaan itse omaa kulttuuriaan
Miten arvo näkyy toiminnassamme: Kasvattajat ovat läsnä arjen tilanteissa, mikä mahdollistaa jokaisen lapsen havainnoimisen ja huomioimisen yksilönä. Lapsia ohjataan positiivisen pedagogiikan keinoin ilman syyllistämistä. Lasten oman kulttuurin mahdollistaminen mm. roolivaatteet ja pöytäteatteri tarvikkeet saatavilla (kuvat)

Ihmisenä kasvaminen Esimerkkejä miten arvo näkyy toiminnassa: - Ryhmän säännöt tehdään yhdessä lasten kanssa ja kuvitetaan - Kaikkiin kiusaamistilanteisiin puututaan, tilanne käydään läpi ja huoltajia tiedotetaan - Hyvät käytöstavat – aikuisen esimerkki - Positiivinen pedagogiikka - Kaveritaitojen kehittäminen - Tunnetaitojen vahvistaminen – vuorovaikutusleikkejä - Auta minua tekemään itse ja tue minua löytämään erilaisia ratkaisuja - Huomaa hyvä!
Miten arvo näkyy toiminnassamme: Lapsia ohjataan hyviin käytöstapoihin sanoittaen ja kehuen. Lapsia ohjataan huomaamaan kaverin hyvät teot/tavat. Kiusaamisessa 0-toleranssi , kaikki työntekijät puuttuvat kiusaamiseen. Tilanne käydään läpi esim. tunnekuvin tai käyttäen sosiaalista tarinaa. Anteeksipyynnössä tiimissä yhteinen sovittu tapa. Lasten taitojen oppimista arjessa tuetaan antamalla aikaa tehdä itse. Lapsille ei anneta valmiita vastauksia, vaan autetaan lasta keskustellen keksimään omia ratkaisu vaihtoehtoja.

Lapsen oikeudet

Esimerkkejä miten arvo näkyy toiminnassa:

- Lapsen oikeus tulla hyväksytyksi ryhmässä juuri sellaisena kuin on
- Elämme tässä hetkessä
- Osallisuus
- Turvallisuus: fyysinen, psyykkinen, sosiaalinen
- Leikki on lapsen oikeus – leikin havainnointi
- Aikuinen edistää leikkiä muokkaamalla oppimisympäristöä yhdessä lasten kanssa
- Aikuinen läsnä vastaamassa lasten tarpeisiin
- Kaveritaidot ja ryhmäytyminen

Miten arvo näkyy toiminnassamme:

Leikki on oppimisen perusta ja lapsen oikeus jokaisena päivänä. Hyvin suunniteltu päivärytmi antaa tilaa leikkiä. Leikkiä havainnoidaan, kirjataan muistiin ja videoidaan.

Aikuisen välitön läsnäolo takaa, että lapsi tulee mielipiteineen kuulluksi ja tarpeineen hyväksytyksi.

Aikuisen tuki mm. kuvallisin keinoin on tärkeää ryhmän me-hengen luomisessa ja kaveritaitojen kehittämisessä.

Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja moninaisuus

Esimerkkejä miten arvo näkyy toiminnassa:

- Henkilökunta toimii sukupuolisensitiivisesti ja hyväksyy kaikki lapset taustasta riippumatta
- Kaikki lapset saavat osallistua kaikkeen toimintaan
- Toiminnassa hyväksytään erilaiset tavat tehdä
- Jos lapsi ei saa osallistua uskonnolliseen toimintaan, järjestetään vastaavaa toimintaa
- Huomioidaan ruokarajoitteet
- Oikeus saada tietoa omalla kielellä
- Käytämme laajasti eri kommunikaatiokeinoja
- Pedagoginen dokumentointi yksilö- ja ryhmätasolla
- Autamme lasta tulemaan kuulluksi (piirtäminen, sadutus, kuvaaminen, videointi jne.)

Miten arvo näkyy toiminnassamme:

Sukupuoli ei määritä, mitä lapsi leikkii ja mitä leluja käyttää leikissä.

Lapselle suodaan onnistumisen kokemuksia ja hyväksytään erilaiset tavat toimia.

Kaikille lapsille tarjotaan samat osallistumismahdollisuudet sukupuolesta ja taustasta riippumatta.

Käytämme yleisenä tukena kuvakommunikaatiota (mm. psc-kuvat, sosiaaliset tarinat)

Perheiden monimuotoisuus

Esimerkkejä miten arvo näkyy toiminnassa:

- Otamme selvää kulttuurista, tavoista arvoista jne. perheeltä itseltään
- Tehdään näkyväksi erikieliset lapset esimerkiksi ryhmän seinälle toivotuksia eri kielillä
- Kunnioitetaan ja hyväksytään kaikenlaiset perheet
- Huomioidaan perheiden tarpeet ja toiveet esimerkiksi katsomuksellisista asioista
- Perheiden asioinnissa käytetään tarvittaessa tulkkia
- Huomioidaan erilaiset teemapäivät, esimerkiksi läheisen päivä

Miten arvo näkyy toiminnassamme:

Ammatillinen suhtautuminen perheiden monimuotoisuuteen (eri perhemuodot) ja tasa-arvoinen kohtelu huoltajien kesken.

Teemme yhteistyötä perheohjaajan kanssa perheiden tueksi.

Käytämme tulkkipalvelua aina tarvittaessa.

Käymme avointa keskustelua huoltajien kanssa perheiden tavoista ja toiveista.

Pidämme keväällä lapsen tärkeän henkilön -päivän.

Terveellinen ja kestävä elämäntapa

Esimerkkejä miten arvo näkyy toiminnassa:

- Lapsia ohjataan terveyttä ja hyvinvointia edistävään elämäntapoihin keskustelemalla, lukemalla kirjallisuutta, draaman avulla, vastaamalla kysymyksiin ikätasoisesti jne.
- Kierrättäminen – lapset + henkilökunta
- Hävikin seuraaminen
- Suositaan aineettomia lasten lahjoja
- Terveellinen ruoka, liikunta ja lepo
- Säännöllinen päivärytmi
- Opetellaan sosiaalisia taitoja: pyritään ehkäisemään syrjäytymistä
- Siisteyskasvatus
- Lähiympäristöön tutustuminen, retkeily, ympäristön suojelu
- Esteettisyys oppimisympäristöissä

Miten arvo näkyy toiminnassamme:

Ohjaamme lapsia terveellisiin elämäntapoihin keskustelujen, kirjojen ja draaman keinoin.
Keskustelemme mm. Eläinten -ja luonnonsuojelusta mm. Roskaaminen.
Kierrätämme yhdessä lasten kanssa; patterit ja lasipurkkien vienti lähilajittelu asemalle.
Vasu keskustelussa keskustellaan säännöllisen päivärytmin tärkeydestä ja kannustetaan arkiliikuntaan.
Päiväkotimme osallistuu eri liikuntakampanjoihin esim. Arkiseikkailu- kampanja.

TIIMISOPIMUS

TIIMIN NIMI:

TIIMIN JÄSENET:

TIIMIN VETÄJÄ:

TIIMIN JÄSENTEN VASTUUALUEET:

TIIMIN KÄYTÄNTEET, SOPIMUKSET JA YHTEISET PELISÄÄNNÖT:

TIIMIN KEHITTÄMISKOHTEET

Kehittämiskohde 1 + arviointi
Kehittämiskohde 2 + arviointi
Kehittämiskohde 3 + arviointi

MITEN TIIMISSÄ HUOLEHDITAAN JA YLLÄPIDETÄÄN TYÖHYVINVOINTIA

Yhteistyösuunnitelma veon kanssa

Veon kanssa sovitut yhteistyökäytänteet ja toimintamallit

- Koko talolle sovittu yleisen tuen kehittämiskohde, joka kirjattu tiimisopimuksiin.
- Lapsen tilanteen kartoitus lomakkeet tiimeissä.
- HAVAINNOINTI KÄYNNIT: Syksyllä/keväällä yksi ryhmäkäynti.
- Lapsen havainnointikäynnit ennen vasukeskustelua sovittu.
- Tiimien tiimisopimuksiin kirjaukset veo yhteistyöstä.
- Veo työpari käynnit kolme kertaa toimikaudessa.
- Esioppilaille tarjotaan osa-aikaista erityisopetusta 3-8 kertaa/ryhmä

Arvio yhteistyön toteutumisesta

- Onko talossa yleisen tuen kehittämiskohdetta viety eteenpäin?
- Onko tiimisopimukseen kirjattu veo yhteistyökäytänteet ja toimintamallit?
- Onko sovitut asiat toteutuneet lomakkeiden ja sovittujen veo käyntien suhteen?

Leikki

Esim. Leikin havainnointi, aikuisen rooli leikissä (ohjaus, havainnointi, rikastaminen, leikkijä jne.), pitkäkestoisen leikin mahdollistaminen, lelujen saatavuus (yhteiskäyttö, kuvitettu mahdollisuudet), oppimisympäristöjen kehittäminen, lapset mukaan lelujen tilaamiseen, omien lelujen mahdollisuus, leikin lisääminen kaikkiin hetkiin, juonellinen leikki, pitkäkestoisen leikin mahdollisuus, leikkimahdollisuudet ulkona, lähiympäristön hyödyntäminen.

Näin toimimme:

- Aikuinen aidosti läsnä lasten leikissä. Aikuinen rikastuttaa leikkiä, tukee lapsen oppimista ja tunnetaitoja leikin avulla.
- Joustavasti suunniteltu päiväjärjestys, jossa lasten leikkitoiveita kuunnellaan ja pienryhmätoiminta takaa leikkirauhan ja ajan lapselle.
- Aikuinen muokkaa ja kehittää oppimisympäristöä yhdessä lasten kanssa mm. havainnointi, tilojen arviointi hymiöiden avulla.
- Leikkihetken videoiminen syksyllä/keväällä. Tiimissä katsotaan video, jonka pohjalta arvioidaan ja kehitetään aikuisten toimintaa sekä havainnoidaan lasten leikkiä.
- Suunniteltu juonellinen leikkihetki joulukuussa. Leikin havainnointi lomakkeen käyttö.

Miten osallisuus huomioidaan?

- Leikin valintataulu käytössä.
- Pienet leikkiryhmät/pienryhmätoiminta lisää lapsen osallisuutta.
- Aikuisen aito läsnäolo leikissä havainnoijana ja keräämässä tietoa lasten mielenkiinnon kohteista.
- Aikuinen huomioi, että kaikki pääsevät osalliseksi leikkiin. Lapsille taataan leikkirauha yksin tai kaverin kanssa.

Toimintatapojen tarkennus tiimiin:

Sinikellot:

- Aikuinen aidosti lasten leikissä. Aikuinen sanoittaa, rikastuttaa, havainnoi ja turvaa leikkirauhan.
- Päivittäin aikaa vapaalle leikille leikkiryhmissä.
- Lelut lasten saatavilla.
- Leikin valintataulu käytössä.
- Suunniteltu leikkihetki joulukuussa. Leikin havainnointilomake käytössä.

Unikot:

- Toimimme pienryhmässä, jossa aikuisen läsnäolo takaa leikille rauhan ja pitkäjänteisyyden.
- Jokaisesta lapsesta kuvia leikkitilanteista
- Kasvattaja auttaa lapsia leikkien valinnassa (kuvitetun leikkitaulun käyttö apuna).
- Kasvattaja rikastuttaa leikkejä havainnoimalla leikkiä ja kuuntelemalla lasten toiveita.
- Leikkitaitoja tuetaan kuvien avulla: lelujen vuorottelu/jakaminen, lelujen kerääminen, sosiaalinen tarina ristiriitatilanteissa.
- Lasta kiinnostavan leikkihetken suunnittelu ja arviointi.
- Suunniteltu juonellinen leikkihetki joulukuussa. Leikin havainnointi lomake käytössä.

Mintut:

- joulukuussa rakennetaan lasten toivoma juonellinen leikki
- hyödynnetään talon kaikkia tiloja pienryhmätoimintaan
- Hyödynnetään ja mahdollistetaan leikki sisällä, pihalla ja lähiympäristössä (mm. metsä).
- Leikkivää aikuista ei häiritä.
- Aikuinen mukana rikastuttamassa lapsen leikkiä.
- Pienryhmätoimintaa, jolloin leikkirauhaa ja –tilaa en enemmän
- Joustetaan päivärytmissä lasten leikkitoiveita kuunnellen.
- Rakennetaan oppimisympäristöä yhdessä lasten kanssa.
- Leikkihetken videointi syksyllä ja keväällä.

Arviointisuunnitelma + arviointi

Onko aikuinen ollut aktiivisesti läsnä lasten leikissä?
Onko oppimisympäristöä arvioitu ja kehitetty yhdessä lasten kanssa (havainnointi, hymiöiden käyttö arvioinnissa)?
Onko pienryhmätoiminta/pienet leikkiryhmät olleet säännöllistä?
Onko leikkiä kuvattu ja arvioitu?
Onko käytetty leikin havainnointilomaketta?

Pedagoginen dokumentointi

Esim. lasten vasut arjen työkaluksi, lapsikohtaisen materiaalin kerääminen (kansio, sähköinen kansio, vihko jne.), kirjaaminen, videointi, valokuvaaminen, haastattelut, aikuisten havainnot, keskustelut, lasten osallisuus, aikaa ihmettelylle, aikaa pohdinnalle, esille asiat joita ollaan jo tehty, pedagoginen dokumentointi kaikkien vastuulla, arjen tilanteiden dokumentointi + tiimipalavereissa dokumenttien hyödyntäminen, jatkuvuus, vasujen koontilomake käyttöön, käsitteen ”pedagoginen dokumentointi” avaaminen kaikille.

Näin toimimme:

Vasujen koontilomakkeet käytössä. Jokaiselle lapselle tehdään oma kansio. Keräämme lasten tuottamaa materiaalia (esim. perinteinen kansio, Drive-kansio, kuvakollaasi jne.) jolla teemme oppimista näkyväksi. Pedatiimit käytössä. Talon palavereissa keskustelua pedagogisesta dokumentoinnista. Ryhmissä tehdään pedagogiikkaa näkyväksi kuvin/tekstein huoltajille näkyväksi (sisältöalue puut yksi kerrallaan).
Lapsista havainnointien kirjaaminen ja sadutus.
Tammikuussa arjen tilanteen videoiminen ryhmissä ja arviointi tiimeissä.

Miten osallisuus huomioidaan?

Huomioimme julkaisuluvan lasten töiden esille laitossa, kasvattajat kirjaavat läsnäolo hetkistä tehtyjä havainnointeja. Vastuiden jakaminen tiimi kesken ja kirjaaminen tiimisopimukseen.
Jokaisella lapsella sadutushetki kaksi kertaa toimikaudessa.

Toimintatapojen tarkennus tiimiin

Sinikellot:

- Vasujen koontilomake käytössä.
- Pedagogiikka näkyväksi valokuvin vanhemmille jokaisen lapsen omaan Drive -kansioon.
- Kuvakollaasi toiminnasta kuukausittain vanhempien WhatsApp -ryhmään.
- Vasun sisältöaluepuu esille eteiseen kuukausittain.
- Joulu- ja huhtikuussa Google Forms –kysely huoltajille.
- Tammikuussa siirtymätilanteen videoiminen ja arviointi tiimissä.
- Havainnointien kirjaaminen havainnointivihkoon.

Unikot:

- Vasujen koontilomake käytössä
- Lasten tuottamat materiaalit kansioon
- Valokuvia huoltajille jokaisen lapsen omaan Drive -kansioon
- Kuvakollaaseja puhelimella koteihin. WhatsApp- ryhmään kuukausikoostetta toiminnasta.
- Joulu- ja huhtikuussa Google Forms –kysely huoltajille.
- Vasu seinä; perheiden nähtävillä oppimisen alueet (puu kuvataulut).
- Tammikuussa arjen tilanteen videoiminen ja arviointi tiimissä.

Mintut:

- vasujen koontilomake käytössä.
- jokaisella lapsella oma drive-kansio. Otetaan paljon kuvia arjen eri tilanteissa.
- lapsia sadutetaan säännöllisesti.
- otetaan käyttöön lasten havainnointivihkot, joihin kirjataan lasten vahvuuksia, haasteita ja arjen tilanteita
- kuvia perheille puhelimella
- Vasun oppimisen alueiden puut nähtävillä

Arviointisuunnitelma ja arviointi:

Arvioidaan, mitkä pedagogisen dokumentoinnin välineet ovat toteutuneet ja mitkä eivät/miksi eivät toteutuneet?

Tunne- ja vuorovaikutustaidot, sekä sensitiivisyys

Esim. Vahvuusvaris + muut positiivisen pedagogiikan materiaalit, Piki-materiaali, draama (pöytäteatteri, esitykset, käsinuket jne.), asioiden käsittely silloin kun asia on ajankohtainen, tunnemittarit, vahvuudet toiminnan keskiössä, myönteisen palautteen antaminen lapsille ja aikuisille, vahvuuksien säännöllinen läpikäynti, ystävällisten tekojen kerääminen, lapsi apuopeksi (itsetunnon ja rohkeuden vahvistaminen), Fanny-kirjat, aikuisen malli, tunteiden sanoittaminen, toiminnan ennustettavuus

Näin toimimme:

Käytämme päivittäin tunteiden sanoittamisen tukena tunnekuvia.
Vahvistetaan lapsen itsetuntoa ja teemme vahvuudet näkyväksi: aiheeseen liittyvät kirjat/muu materiaali (esim. Ympyräiset, Fanny, Viitottu rakkaus- materiaali, Pikkuli-materiaali, Piki, draaman keinoin (pöytäteatteri, käsinuket). Lisäksi tunnelaulut (esim. Kielinupun- laulut).
Aikuisten läsnäolo ja tilanteiden ennakointi tärkeinä lasten kaveritaitojen tukemisessa ja tiimin positiivisen ilmapiirin ylläpitämiseksi.

Miten osallisuus huomioidaan?

Eri sisältöalueissa (liikunta, kädentaidot jne.) lapsi saa kannustusta ja kehua.
Lapset huomioidaan sensitiivisesti yksilöinä.
Materiaalien valinnassa huomioidaan lapsen ikä ja tuen tarve.

Toimintatapojen tarkennus tiimiin

Sinikellot:

- Sanoitamme lapsen tunteita päivittäin ja käytämme tunnekuvia tunteiden tunnistamisessa.
- Ohjataan lasta olemaan toiselle kiva kaveri, vuorovaikutustaitojen tukeminen.
- Vahvistamme lapsen itsetuntoa kehumalla ja kannustamalla, annamme lapsen itse yrittää ja onnistua.
- Jokainen lapsi kohdataan sensitiivisesti yksilöinä.

Unikot:

- Pöytä teatteri esitys Kaikista rakkain
- Tunnekuvat (Familyboost, tunnepilvet seinällä) käytössä
- Viitotturakkaus-materiaali
- Harjoitellaan tunne- ja sosiaalisia vuorovaikutustaitoja arjen eri tilanteissa aikuisen toimiessa esimerkkinä (pcs-kuvat, sanoitus, mallinnus).

Mintut:

- Fanny-kirjat, Susikortit (tunnekuvia) ja Askeleittain käytössä
- Sanoitetaan ja kuvitetaan arjessa sekä omia että lapsen tunteita
- Huomaa kaverissa hyvä! Helmipurkkiprojekti
- Ollaan läsnä ja aidosti lasta kuuntelevia sekä huomioivia aikuisia.
- Annetaan myönteistä palautetta lapsille ja aikuisille
- Tunteita käydään läpi tarinoissa, pöytäteattereissa ja yhteisissä kokoontumisissa
- Lasta kannustetaan ja rohkaistaan uusia ja jännittäviä asioita.
- Lapset tekevät omat tunnemittarit.
- Aikuisilla tunnekuvat arjessa mukana.

Arviointisuunnitelma ja arviointi:

Mitkä materiaalit ovat olleet käytössä?
Onko tunne- ja vuorovaikutustaitoja vahvistettu suunnitelmallisesti/ säännöllisesti?

Arviointi

Esim. peukuttaminen, vihreä/punainen merkki, tunnehyrrä (Oppi ja Ilo), tunnemittarit, kuvat, muistot näkyviksi, keskustelut lasten kanssa, lasten ideat näkyviksi, numeroarvioinnin harjoittelu, huoltajien palautteen käsittely ja huomiointi, oman työn videointi ja arviointi, arviointimateriaalin hyödyntäminen (esim. Parrila), lapset mukaan videoidun materiaalin arviointiin, lapsen kanssa tekeminen ”pilkotaan” ja arvioidaan, omat kyselyt (esim. Google Forms) , saduttaminen, lapsen aito kuunteleminen, arviointia jokaiseen tiimipalaveriin, itsearviointilomakkeen käyttö, toimintakulttuurin kehittämistavat

Näin toimimme:

Joka ryhmässä tuodaan lasten mielenkiinnon kohteet esille (esim. idea puu). Keskustelemme ja kannustamme lasta itse arvioimaan kasvattajan kanssa yhdessä, miten toimita sujui (esim. tunnekuvien avulla, peukkua näyttämällä jne). Lapsen aito kuunteleminen. Videoinnin käyttö arvioinnin tukena. Tiimien arviointimenetelmät toimikauden aikana: itsearviointilomake, työilmapiiri-kysely sekä tiimityön arviointilomake.

Miten osallisuus huomioidaan?

Toimintahetken (esim. liikunta) jälkeen lapsilta kysytään mielipidettä esim. hymiöiden kanssa. Toimintaa suunnitellaan yhdessä lasten kanssa esim. lasten kokoukset.

Toimintatapojen tarkennus tiimiin

Sinikellot:

- Arviointi tapahtuu lapsia havainnoimalla ja isommilta lapsilta kysymällä, onko lapsi innostunut toiminnasta vai ei.
- Videoinnin käyttö arvioinnin tukena kerran syksyn ja kevään aikana.
- Toiminnan arviointia tiimipalaverissa ja tiimin jäsenten itsearvointia.
- Huoltajien palautteen huomioiminen.
- Jatkuvan arvioinnin kaavake (osallisuus, arviointi, inkluusio ja kuvakommunikaatio) vk 46 ja keväällä toisen kerran. Kaavake tukena arvioinnissa.

Unikot:

- Havainnointien kirjaaminen muistiin. Havainnot käsitellään tiimissä. Kirjaaminen kuuluu kaikille.
- Jatkuvan arvioinnin kaavake (osallisuus, arviointi, inkluusio ja kuvakommunikaatio) vk 46 ja keväällä toisen kerran. Kaavake tukena arvioinnissa.
- Arviointi menetelmät: Oppimisen alueiden nostot yksi kerrallaan (minä ja meidän yhteisömme, kielten rikas maailma, ilmaisun monet muodot, kasvan, liikun ja kehityn, tutkin ja toimin ympäristössämme). Toivepuu, tunnekuvat, tunnepilvet, hymiöt
- Henkilökohtainen itsearviointi lomake liittyen tiimin kehittämiskohteisiin
- Työilmapiirikysely henkilöstölle syksy/kevät
- Tiimin arviointilomake

Mintut:

- viikolla 46 jatkuvan arvioinnin lomake, myös keväällä 2023
- tunnemittarit
- päivittäiset keskustelut lasten kanssa arjen eri tilanteissa ja lasten aito kuunteleminen
- lasten ideat näkyviksi
- videoidaan ja kuvataan toimintaa mahdollisuuksien mukaan
- saduttaminen

Arviointisuunnitelma ja arviointi:

Onko lapsia otettu mukaan arviointiin (esim. tunnekuvat, peukkua näyttämällä)?
Onko tiimeissä toteutunut itsearviointi, työilmapiiri-kysely sekä tiimityön arviointilomakkeen käyttö?

Monilukutaito ja digitaalinen osaaminen

Esim. harjoitellaan kriittistä lukutaitoa, keskustellaan ikärajoista, tartutaan lasten aloitteisiin, huolehditaan lasten tietosuojasta, tutustutaan lasten digitaaliseen maailmaan, tarjotaan vain ikätasoon sopivaa sisältöä, laitteet lasten saatavilla, laitteiden toimivuuden varmistaminen, työskentelyasennot, äänenvoimakkuus, näytönkirkkaus, tiedonhaku yhdessä lapsen kanssa, arjen teknologiaan tutustuminen, kuvien ja videoiden hyödyntäminen, medialukutaito, myönteinen suhtautuminen digitaalisiin ympäristöihin, digitaalisten ympäristöjen hyödyntäminen lasten osallisuuden vahvistamisessa, henkilöstön osaaminen, laitehuolto yhdessä lasten kanssa, tutustutaan näppäimistöön ja yleisimpiin symboleihin, käyttö osana oppimisen tukea, sovelluksiin tutustuminen, pedagoginen dokumentointi

Näin toimimme:
Joka lapselle on oma lasten drive-kansio, jossa kuvia lapsen päivästä.
WhatsApp tiedotuskanavana huoltajille.
Vanamon omat facebook sivut: Kuvakollaaseja Vanamon yhteisistä tapahtumista ja päiväkodin arkea näkyväksi yleisesti.
Ipadin käyttö toiminnassa monipuolisesti mm. laulut, kuvien otto, videointi, kuvasuunnistus sekä tiedon haun opettelussa yhdessä lasten kanssa
Harjoitellaan monilukutaitoa mm. retkillä (liikennemerkit, symbolit)
Pcs-kuvat/kuvataulut ohjaamassa lasten päivää ja omatoimisuutta.
Digiosaamisen vahvistaminen työyhteisössä. Digimentori opastaa/mentoroi.
Lapsen materiaalin esille laitosta kysytään lupa lapselta.

Miten osallisuus huomioidaan?

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma keskustelussa huoltajille näytetään kuvia /videota lapsen arki touhuista.
Vanhemmille jaetaan drive-kansiot nähtäväksi Qr-koodin kautta syksyllä ja keväällä.
Lapsilta kysytään lupa töiden esille laitosta kuvien avulla.

Toimintatapojen tarkennus tiimiin

Sinikellot:

- Päivästruktuuri lapsille esille, huoltajille viikkosuunnitelma eteiseen, kuvien käyttö arjessa.
- Jokaisella lapsella oma Drive-kansio valokuville ja videoille.
- Hyödynnetään lasten kanssa iPadia esim. laulikset, sanoittaminen, oppimistilanne.
- Käytetään WhatsApp- sovellusta viestintävälineenä huoltajille.

Unikot:

- Jokaiselle lapselle omat Drive- kansiot
- Yleisen tuen muotona kuvakommunikaatiota (mm. pcs-kuvat) ryhmässä päivittäin käytössä
- Jumppaliikekorttien valokuvaaminen yhdessä lasten kanssa
- Tiedonhaku Ipadilla yhdessä lasten kanssa

Mintut:

- Jokaiselle lapselle on tehty oma Drive-kansio, johon tallennetaan lapsen omia kuvia hänen päiväkotipäivästään. Kansio jaetaan huoltajille joulukuussa ja toukokuussa.
- Pcs-kuvat strukturoimassa lasten päivää
- IPadia käytetään yhdessä lasten kanssa tiedon hakemisessa, oppimisessa, videoinnissa, animaatioiden tekemisessä ja katselemisessa.
- Pcs-kuvista leikkitaulu helpottamaan lasta leikin valinnassa
- Pyritään päivittäin tai ainakin useamman kerran viikossa lähettämään kuvia lasten arjesta huoltajille
- WhatsApp-ryhmät huoltajille tiedotusasioissa ja ryhmään kuulumattomille tieto teksti- viestinä
- Harjoitellaan monilukutaitoja mm. tutkimalla ja keskustelemalla retkillä esimerkiksi liikennemerkeistä, kuvista ja symboleista

Arviointisuunnitelma ja arviointi:

Mitkä kuvakommunikaation keinot ovat käytössä päivän kulun /siirtymien hahmottamisessa?
Onko digiosaamista vahvistettu työyhteisössä? Onko digimentori opastanut/mentoroinut?

OPPIMISEN ALUEET

ILMAISUN MONET MUODOT

OPPIMISEN ALUEET

KASVAN, LIIKUN JA KEHITYN

OPPIMISEN ALUEET

KIELTEN RIKAS MAAILMA

OPPIMISEN ALUEET

MINÄ JA MEIDÄN YHTEISÖMME

OPPIMISEN ALUEET

TUTKIN JA TOIMIN YMPÄRISTÖSSÄNI

LAAJA-ALAINEN OSAAMINEN

AJATTELU JA OPPIMINEN

Näin toimimme + tarkennus tiimiin

- Annetaan lapsille leikeissä mahdollisuutta käyttää mielikuvitustaan ja luovuuttaan.
- Lasten kanssa nimetään asioita ympäristöstä. Ihmetellään, oivalletaan ja annetaan tilaa oppimisen ilolle.
- Lapsia rohkaistaan kysymään ja kyseenalaistamaan. Lasten kanssaan iloitaan onnistumisista ja opetellaan kannustamaan toisia.
- Huolehditaan lasten päivittäisestä, riittävästä fyysisestä aktiivisuudesta, joka tukee lasten ajattelua ja oppimista.
- Toimintaa dokumentoidaan ja lasten kanssa pohditaan yhdessä oppimistaan sekä tunnistetaan lasten vahvuuksia. Lapsia muistutetaan omista taidoistaan ja kannustetaan keksimään ratkaisuja eri tilanteissa.

Sinikellot:

- Ihmetellään, oivalletaan, tutkitaan ja opitaan yhdessä lasten kanssa.
- Nimetään asioita ja tuetaan lapsen kielellistä kehitystä.
- Iloitaan lasten onnistumisista ja harjoitellaan tunnetaitoja.
- Leikkitaulut esillä, josta lapsi voi valita haluamansa leikit tai toiminnan.

Unikot:

- Lapsilta tulleet ideat jatkojalostetaan toimintaan
- Havainnot kirjataan muistiin ja käsitellään tiimipalaverissa
- Vastuiden jako kirjattu tiimisopimukseen
- Tunnetaitoja vahvistava materiaali: Fanny-sarja, Ympyräiset, viitottu rakkaus, tunnekuva kortit, kielinuppu laulut

Mintut:

- Toiminnan suunnittelussa huomioiden lasten osallisuus: Yhteiset keskusteluhetket ja lasten kokoukset.
- Toiminnan pedagoginen dokumentoitu (kuvat, videot ja havainnointivihko)
- Fanny-sarja ja Susi- kortit tunnetaitojen harjoittelemiseen. Askeleittain-materiaalin käyttöä kevennettynä.
- Tuetaan lasten kielellistä osaamista lukemalla päivittäin esimerkiksi satuja ja loruja.
- Teemme asioita yhdessä, hyvässä vuorovaikutuksessa.
- Huomioimme lapsen ohjauksessa lapsen kehitystason.
- Rohkaistaan lasta omaan ajatteluun positiivisella tavalla.
- Kannustetaan lasta ideoimaan, toteuttamaan ja arvioimaan omaa tekemistä kuvin, sadutuksin ja omin tuotoksin

KULTTUURINEN OSAAMINEN, VUOROVAIKUTUS JA ILMAISU

Näin toimimme + tarkennus tiimiin

- Perheet kohdataan samanarvoisesti.
- Huomioimme kalenterivuoden juhlia päiväkodin arjessa.
- Tutustumme perinteisiin ja tapoihin mm. leikkien, juhlien kautta.
- Lasten kanssa vahvistetaan sosiaalisia taitoja mm. harjoittelemalla asettumista toisen asemaan ja ratkaisemalla ristiriitatilanteita rakentavasti.
- Aikuinen toimii esimerkkinä lapsille päivittäisissä vuorovaikutustilanteissa ja hyvissä tavoissa.

Sinikellot:

- Kohdataan kaikki perheet samanarvoisesti, taustasta riippumatta.
- Käymme kirjastoautolla säännöllisesti.
- Huomioidaan kalenterijuhlat päiväkodin arjessa.
- Huomioidaan lasten syntymäpäivät, syntymäpäiväsankari saa esittää toiveensa lauluista tms.

Unikot:

- Käymme kirjastoautolla säännöllisesti.
- Huomioimme sisältöalueissa vuoden kalenterijuhlat
- Jokaisen lapsen syntymäpäivä huomioidaan: kortti, toivelaulu/toiveleikki.

Mintut:

- osallistutaan kaupungin tarjoamaan kulttuuritarjontaan (esim. Kirjastoauto, museot, teatteri ja Silmu).
- Huomioidaan kalenterijuhlat, eri kulttuurit sekä erilaiset perheet.
- Fanny-sarja, susikortit ja Askeleittain käytössä tunnetaitojen harjoittelemisen tukena.
- Huomioidaan lasten syntymäpäivät.

ITSESTÄ HUOLEHTIMINEN JA ARJEN TAIDOT

Näin toimimme + tarkennus tiimiin

- Lasta tuetaan ja kannustetaan huolehtimaan henkilökohtaisesta hygieniasta (käsien pesu, suun pyyhkiminen, vaatteiden viikkaus)
- Opetetaan lasta tunnistamaan oman kehon rajat ja kunnioittamaan toisen koskemattomuutta
- Turvataitoihin tutustuminen lapsen ikätaso huomioiden.
- Tuetaan lapsia itseilmaisussa ja tunteiden säätelyssä. Sanoitetaan tunteita kuvien avulla.
- Ruokailu: Kannustetaan maistamaan eri ruokia ja keskustellaan terveellisestä ravinnosta. Ruokailuhetkellä lapsia kannustetaan ikätasolle sopiva omatoimisuuteen (astioiden palautus ym.)
- Huolehdimme lasten riittävästä levosta ja liikunnasta hyödyntäen piha-alueen lisäksi lähimaastoja viikottain.
- Huoltajien ohjaus lapsen säänmukaiseen pukemiseen.

Sinikellot:

- Lasta tuetaan ja kannustetaan henkilökohtaisen hygienian opettelemisessa.
- Kannustetaan ja tuetaan lasta toimimaan ikätason mukaisesti arjen eri tilanteissa, esim. ruokailu ja liikkuminen.
- Opetellaan kaveritaitoja.
- Sanoitetaan lasten tunteita ja hyväksytään kaikki tunteet.

Unikot:

- Aikuinen valvoo ja ohjaa siirtymätilanteissa: pukeminen, wc käynnit, ruokailu jne.
- Ohjataan omatoimiseen leikkien keräämiseen esim. kuvien avulla
- Ohjataan lapsia laittamaan vaatteitaan omiin koreihin
- Ohjataan vanhempia säänmukaisesta vaatetuksesta
- Annoskoko vastaamaan lapsen tarvetta
- Maistelulusikka käyttöön. Maistelulusikka innostaa lapsia maistamisessa.

Mintut:

- lasta tuetaan ja kannustetaan huolehtimaan henkilökohtaisesta hygieniasta sekä omasta ja ympäristön siisteydestä (mm. Lelut, omat tavarat ja vaatteet omille paikoilleen)
- opetetaan lasta tunnistamaan oman kehon rajat ja kunnioittamaan toisen koskemattomuutta
- Turvataitoihin tutustuminen lapsen ikätaso huomioiminen.
- Tuetaan lapsia itseilmaisussa ja tunteiden.
- Sanoitetaan tunteita kuvien avulla
- Ruokailu: kannustetaan maistamaan eri ruokia ja keskustellaan terveellisestä ravinnosta. Ruokailuhetkellä lapsia kannustetaan ikätasoiseen omatoimisuuteen. Lapsi saa vaikuttaa annoskokoon.
- keskustellaan, kannustetaan ja tuetaan lasta arjen perustoiminnoissa sekä terveellisissä elämäntavoissa: mm. ulkoilu, lepo/uni, hygienia ja ravinto

OSALLISTUMINEN JA VAIKUTTAMINEN

Näin toimimme + tarkennus tiimiin

- Lapsen ja huoltajan lämmin kohtaaminen vastaanottotilanteessa. Lapselle toivotetaan aamuisin huomenta ja sanomalla lapsen nimi.
- Aikuinen toimii esimerkkinä arjen vuorovaikutustilanteissa.
- Lapsilla annetaan mahdollisuus valita leikki/toiminta. Leikkitaulu apuna.
- Lapsen ja hänen perheensä toiveiden huomiointi toiminnan suunnittelussa. Kirjataan lasten/huoltajien toiveita ylös, lasten ”toiveiden puu”, vanhempien kanssa käydyt vasukeskustelut+ vanhemmille suunnattu google forms- kysely.
- Ryhmän säännöt luodaan yhdessä lasten kanssa
- Lapset otetaan mukaan arjen työtehtäviin, esim. kattaminen, sänkyjen laitto

Sinikellot:

- Lapsen ja huoltajan lämmin kohtaaminen vastaanottotilanteessa.
- Kuuntelemme lapsen ja hänen perheensä mielipiteitä ja toiveita, joita huomioidaan toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa sekä arjen tilanteissa.
- Aikuinen toimii esimerkkinä ja mallina vuorovaikutustaidoissa lapselle sekä ohjaa lasta toiminnassa.
- Lapsi saa osallistua toiminnan suunnitteluun valitsemalla leikin/toiminnan/laulun. Huomioidaan lapset yksilöllisesti, otetaan jokaisen lapsen mielipide huomioon.

Unikot:

- Laaditaan ryhmän säännöt yhdessä lasten kanssa.
- Lapsi mukana apuna kärryjen haussa/viennissä.
- Lasten toiveiden kuuntelu esim. yhteisissä laulis/liikunta/kädentaidot hetkissä.
- Leikkitaulu käytössä päivittäin.

Mintut:

- Kohdataan lapset ja huoltajat tulo- ja hakutilanteissa henkilökohtaisesti.
- Lapsen ja huoltajien osallisuus otetaan huomioon toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa arjen eri tilanteissa kuuntelemalla heitä.
- Aikuinen on myönteisenä esimerkkinä lapsille ja ohjaa lasta toiminnassa
- Lapset mukana arjen toiminnassa esim. leikin ja toiminnan suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa.
- Huomioidaan jokainen lapsi yksilönä ja vasu arjen työkaluksi.
- Keskustellaan ja laaditaan ryhmän säännöt yhdessä lasten kanssa.
- Lapset mukana arjen työtehtävissä, mm. petien laittaminen, kattaminen ja yleinen siisteys